

КПСС ПРОГРАММА ВА УСТАВИ ПРОЕКТЛАРИ МУҲОКАМАДА

ПАРТИЯ АЪЗОСИНING DAHLISIZ HUKUKI

Партия сиёсати масалаларини айрим партия ташкилотларида ёки умуман партиядо эркин ва ишчанлик билан муҳокама қилиш партия аъзосининг дахлсиз ҳуқуқидир ва партия ички демократиясининг муҳим принциpidир. Фақат партия ички демократияси асосидагина танқид ва ўз-ўзини танқид қўчайтирилиши ва партия интизоми мустаҳкамланиши мумкин, партия интизоми эса юзаки интизом эмас, балки онгли интизом бўлиши керак.

(КПСС Устави проектидан).

ҚУЙИДАН БЎЛАДИГАН ТАНҚИДНИ ҚУЧАЙТИРАЙЛИК

БЕКОВД РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

даш олдин бажарилади ва қўшимча равишда қарийб бир миллион сўмлик маҳсулот берилди. Корхоналарнинг техника билан қуролланиши ахириланди, янги-янги қуравлар ишга туширилди.

Колхоз ва совхозларда пахтадан мўл ҳосил туланаётган. Ҳисобот даврида чорвачиликни, пиллачиликни ривожлантириш соҳасида ҳам бир мунча ютуқлар қўлга киритилди.

Бу—саноат ва қишлоқ хўжалиги партиявий раҳбарлик ахшиланганлиги натижасидир.

Докладчи ва сўзга чиққан делегатлар эришилган муваффақиятларини танқидлаш билан бирга, асосий эътиборни партия ташкилотлари фаолиятидаги камчиликларини оғиб ташлаш ҳамда уни тезла бартараф этиш йўллари билан белгилашга қаратдилар.

Делегатлардан машҳур прокатчи Социалистик Меҳнат Қўрамони С. Нуриддиновнинг завод партия ташкилотининг секретари Н. Собиров, цемент комбинати партия ташкилотининг секретари С. Жабборов ўртоқлар шаҳар партия комитети орада қўлаётган корхоналар ва участкаларга етарлича эътибор бермаётганлигини конкрет фактлар асосида кўрсатдилар. Ўртоқ Жабборов ўртоқ Осейнинг йирим пентен корхоналаридан бири бўлган Бекобод цемент комбинатида юзани раҳбарлик қилаётганлиги учун Ўзбекистон Халқ хўжалик кенгаши ва унинг бинокорлик материаллари саноати бошқармаси раҳбарларини қаттиқ танқид қилди. Темир-бетон бўйлабни заводнинг директори И. Гуминаевнинг корхонага берилмаган планларнинг тез-тез ўзгарилишига ётганлиги, бундай қўйилган аҳолига чек қўйишда шаҳар партия комитети актив ердан бермаётганлиги айди.

«Далварзин» совхозининг агрономи М. Ортинков, пахта териш машинасининг механик-ҳайдовчиси Р. Йўлдошева, комплекс механик-ҳайдовчи бўлган бригадани бошлаган Р. Ғўзиевнинг ўртоқлар совхоз комитетининг хўжаликни қўлай равишда ривожлантириш учун олиб

бораётган кураши тўғрисида гапириб бердилар. Шу билан бирга улар шаҳарком совхоз партия ташкилотига етарлича амалий ёрдам бермаётганлигини таъкиқладилар.

«Далварзин» совхоз коллектив партиянинг янги Программаси проектида белгиланган улутвор перспективалардан руҳланиб ҳосилга ҳосил қўйиш учун курашини қўчайтириш ва ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, ўтган йилда 3 минг 600 тонна кўп пахта етказиб бериш мажбуриятини олди. Бироқ совхоз йўрти ва қасаба союзи комитетлари фаолиятида қатор камчиликлар бор. Сиёсий-тарбиявий ва оммавий-маданий ишларини олиб боришда уларга шаҳар партия комитетининг амалий ёрдами кам сезилаётган, лекин ўз ёрдамида совхоз директори Ўртоқ Қ. Қодиров

Шунингдек, бошқа делегатлар ҳам шаҳар партия комитети ва унинг секретарлари қишлоқ хўжалиги малакали раҳбарлик қилмаётганлигини, бунинг натижасида қатор колхозларда жиддий камчиликларга йўл қўйилганлигини конкрет фактлар асосида кўрсатиб, принципиал танқид қилдилар.

Идеология ишлари, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, савдо, коммунал хўжалик ва уй-жой қурилишига раҳбарлик қилишда ҳам бир қанча камчиликларга йўл қўйилганлиги оғиб ташланди.

Конференцияда область партия комитетининг секретари ўртоқ Э. Т. Шайхон ишга сўзлади.

Конференция хўжалик ва маданий қурилишга партиявий раҳбарликни янада ахирилди мақсидида Бекобод район ва шаҳар партия комитетлари сайлашни мақсадга мувофиқ деб топди ва шаҳар партия комитети ҳамда район партия комитети составини сайлади.

Бекобод шаҳар партия комитетининг бўлиб ўтган пленумида И. К. Хусниддинов, А. И. Меньшиков ўртоқлар шаҳар партия комитетининг секретарлари қилиб сайландилар.

Район партия комитетининг пленуми Қ. Аҳмедов, Г. И. Кретов ва И. К. Эрмонов ўртоқларини район партия комитетининг секретарлари қилиб сайлади.

ОҚҚҲҲҲ РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

Бироқ умуман олданда район хўжаликларидо аҳоли яхши эмас. Район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотларининг қишлоқ хўжалигига раҳбарлигида қатор жиддий камчиликлар бор. Улар хўжаликни ишнинг қўйилиши билан раҳбарлик қилмадилар, ишнинг барбод бераётган қондилар билан муроосазлик қилдилар. Район колхозлар эконоомикасини кўтаришига, уларни рентабель хўжаликларга айлантиришга, бригадаларда хўжалик ҳисобини кенг жорий қилишга етарлича аҳамият бермади. Бунинг натижасида сўнгги икки йил ичиде янги майдонлари белгиланганидан 472 гектар қамалди кетди. Айрим хўжаликларда ямаот ерларини талон-тарож қилишга йўл қўйилди. Бунинг устига энгиллар ҳосилдорлиги ҳам сезиларли оширилмади. Район бўйича икки йилда янги энгиллар тури бўйича берилган план бажарилмади келаяпти. Биринчи хўжаликда ҳам белгиланган план бўйича амаллаб энгил топшириши бажарилмаган.

Ўтган йили район бўйича ўрта ҳисобда ҳар гектар ердан 17,17 центнердан пахта етиштирилди, давлат план бажарилмади қолган эди. Район раҳбарлари ўтган йилги йўл қўйилган хатолардан тегишли хулоса чиқариб олмаганликлари ниҳини ажаблантиради. Ҳозир район колхозларини айлантириш ишлари яхши ишлов берилмаган, ўш босган, чиқиб етган гўзаларни кўп учратилди. Бир қанча карта-ларда қатор оралирга ишлов бериш тўхтаб қўйилган. Машина теримида тайёрларлик қоничарез аҳолида. Бир қанча колхозларда тош-тороулар, ҳирмонлар тайёрланмаган. Бу ҳақда делегатлардан «Озод» колхозни раиси Б. Раҳмонова, Қуйибеш номи колхоз партия ташкилотининг секретари Т. Чинибеков ўртоқлар гапирдилар.

Жамоат чорвачилигини ривожлантириш масаласига ҳам райком жиддий эътибор бермаган. Бу муҳим ишга раҳбарлик юзани бўлганлиги оқибатида район бўйича ҳозир мажбуриятда 465 бош қора, мол, 91 она чўча ва бир марта болалардан чўчалардан 394 бош етишмайди. Ҳар юз бош сизгидан

39 бузоқ, юз бош она чўчадан 976 чўча, юз совиқдан 75 кўзи олинди, холос. Бунинг устига чорвачиликнинг нобуд бўлиши ва хўжалик ички заруратларига сўғийиб, ички кўрсаткич жуда юқори. Воронцов номи, Қуйибеш номи, Ленин номи колхозларда ва «Оққўрғон» совхозидо ана шундай камчиликлар кўп.

«Оққўрғон» совхозининг директори И. Анромов ва бошқа делегатлар район партия комитетининг секретарлари хўжаликни ривожлантириш юзасидан коммунистлар, новаторлар тақдирлари, янги-янги қўйилган танқидлардан тегишли хулоса чиқариб, ишда жиддий бурйилди ясамаётганликларини конкрет фактлар асосида кўрсатдилар.

Конференция район партия ташкилотлари, жумладан райком ишлари ахирилди қаратилган қарор қабул қилди ва район партия комитетининг янги составини ҳамда область партия конференциясига делегатлар сайлади.

Район партия комитетининг бўлиб ўтган пленуми И. Каримов, П. А. Кабачков, М. Турсунова ўртоқларини райком секретарлари қилиб сайлади.

ЁРУҒ ЮЗ БИЛАН СИФАТ УЧУН

Ўзбекистон қаттиқ қўшимчалар ва ўтга чидамлик металл комбинати социалистик Чирчиқ шаҳрининг пешақам корхоналаридан ҳисобланади. Меҳнатсевар металлургия йил бошидан бери унумли ишлаб келинаёти. Партия XXII съезди шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириш, илгор иш методларини қўллаш, янги техникани жорий қилиш натижасида ойлик ишлаб чиқариш топшириқлари мунтазам ортиги билан ало этилмоқда. Коллектив шу йилнинг етти ойлик давлат планини муддатдан бир неча кун илгари бажариб, қўшимча равишда юзларча минг сўмлик турли металлургия етказиб берган эди.

Коммунистик партия янги Программасининг проекти аъло қилиниши металлургия меҳнатда янги муваффақиятларга руҳлантириб юборди. Шу кунларда барча цех, участка ва бўлим ишчилари зўр кўтаришни руҳ билан меҳнат қилишляпти. Улар қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш билан бирга, маҳсулот сифатини тўзла ахириш учун кураш бошлашди. Бу ватанпарварлик ҳаракати август ойининг 20 куни ичидеёқ ўз медаларини бера бошлади. Брак маҳсулот ишлаб чиқариш кескин қамалди. Бу соҳада айниқса 1-металлургия ва ремонт-механика цехлари яхши кўрсаткичларга эришмоқда. Металлургия ва ремонтчилар маҳсулотининг брак бўлишини деярли бартараф эттиди. Шу билан бирга улар кўплаб хомашё ва электр қувватини тежаб қолдирашляпти.

Унумли ва сифатли ишлашда бошқаларга ўрнак бўлаётган пешақамлар қатори кун сайин кенгаётир. Исмоил Раҳимқўлов бошчилигидаги коммунистик меҳнат бригадаси, ана шу фахрли номи олиш учун курашяётган Борис Тюков бошлиқ слесарлар бригадаси топшириқни 150 процентдан бажариб, мусобақадда пешақамлик қилишляпти. Улар тайёрлаётган маҳсулот яхши сифат билан қабул қилинаётир. Кочегар Турсунобай Эрматов, пайвандовчи Уктам Бекмуродов, тикловчилардан Усмон Жуманов, Абдуғофур Урайидов ва бошқа ўғиллар ёш металлургия меҳнатда коммунистик мусобақадда бўлиш намуналарини кўрсатишляпти, ҳам унумли ҳам сифатли ишлашляптилар.

Т. УРУНОВ.

ЁРУҒ ЮЗ БИЛАН

5-участка илгари 9-шахтанинг қоқоқ участкаларидан ҳисобланар эди. Уш пайтда энг илгор 2-участкада навалотбойчилари Анас Гареев ва Марс Миргазиевлар бригадани бошлаган Жўра Бойманов билан бирга Валентина Гагановичнинг ташаббусига қўшилиб, 5-участкага ишлашга ўтдилар.

Мана, ўшандан бери сақам бир йил вақт ўтди. Бу участкада қоқоқдан нишон ҳам қолмади. 5-участка ишлаб чиқариш кўрсаткичи билан ҳам, маҳсулот сифати билан ҳам шахтанинг энг илгор участкаларидан бирига айланди.

Шахтанинг ҳар бир қончили 5-участканинг илгорлици ҳақида гапирар экан бригадани бошлаган Жўра Бойманов билан бир қаторда Анас Гареев ва Марс Миргазиевларнинг номи ҳам ҳурмат билан тилга олади. Ахир, улар комбинатда энг қоқоқ участкани илгорлар даражасига кўтариш учун озмунча меҳнат қилишди! КПСС XXII съезди шарафига меҳнат ватансига турб ишлаётган бу участка коллективи ўз байрамлари — Шахтёрлар кунини қувончи кўрсаткичлар билан қўтиб олаётирлар. Коллектив 8 ойлик топшириқни ортириб бажариб, ай охиригача планга қўшимча бир неча минг тонна кўмир қазиб чиқариш мажбуриятини олиб ишламоқда. Мана шу суратда сиз дондор навалотбойчилар Анас Гареев (чапда) ҳамда Марс Миргазиев ўртоқларни кўриб туришиз. Улар ўз байрамларини ёруғ юз билан қўтиб олаётганликларидан беҳад шод, қувончлари чексиз.

А. Заблоцкий фотоси.

ИНДУСТРИЯМИЗ ЮРАГИ

Бутун халқ хўжалигини техника жиҳатидан қайта қуролантиришда машинасозликни ривожлантириш, автоматик линиялар ва машиналар, автоматика, телемеханика ва электроника воситалари, аниқ приборлар ишлаб чиқаришни бутун чоралар билан жадаллаштириш биринчи даражали аҳамиятга эга. Юқори техника хоссаларини таъминлаб, хомашё ва энергия сарфларини қисқартиришга, унумдорликни оширишга олиб келадиган машиналарни конструкциялаш тез суръатлар билан ривожлантирилади. Халқ хўжалигининг ҳозирги замон машиналари, станоклари ва апаратураларининг барча ҳилларига бўлган эҳтижи тула қондирилиши лозим.

(Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Программаси проектидан).

Колхозлар экономикасини янада мустаҳкамлаймиз

РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

Район партия конференциясида КПСС Программаси проекти тўғрисида область ижроия комитетининг раиси Х. Эрғашев, КПСС Устави проекти ҳақида райком секретари И. Н. Коваленко ўртоқлар доклад қилдилар.

Докладчилар «ва шу масалалар юзасидан музокарада чиқиб сўзлаган делегатлар партиянинг янги Программаси ва Устави проектиларини ишчанлик билан муҳокама қилдилар ва янгилик билан маълум қилдилар. Улар район меҳнатчиларни коммунизм қурилишининг улутвор режаларидан гўл руҳланиб, КПСС XXII съездага мўносиб меҳнат соғабларни тайёрлаш учун ўзаро социалистик мусобақани кун сайин авж олдираётганликларини ҳақида гапирдилар.

Конференцияда район партия комитетининг ҳисоботи ҳақида райкомнинг биринчи секретари Ўртоқ С. Нишонов доклад қилди. Делегатлар район партия комитетининг ҳисобот давридаги фаолиятини муҳокама қилдилар. Бироқ шунинг айниш керакки, конференцияда танқид ва ўз-ўзини танқид нам бўлди. Район партия комитетининг хўжалик қурилиши ва идеология ишларига раҳбарлик услуби атрофлича ва чуқур таҳлил қилинмади. Кўп нотиялар, жумладан район маълумот союзининг раиси А. Мирзонов, район комсомол комитетининг секретари Н. Нагай, район суи хўжалигининг мудирини В. Аҳмедов, Сталин номи колхоз партия ташкилотининг секретари М. Мусоқов, район халқ маориф бўлимининг мудирини И. Қосимов ўртоқлар қилинган ижобий ишларни бўрттириб санашдан нарга ўтмадилар.

Тўғри, районда саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида маълум даражада муваффақиятларга эришилди. Жумладан саноат корхоналари етти ойлик янги маҳсулот ишлаб чиқариш планини 105,6 процент қилиб бажардилар. Меҳнат унумдорлиги белгиланганда анча оширилди.

Район колхозлари ва «Оққўрғон» совхозини сугорилдиған экин майдонларини бирмунча кенгайтирдилар, бир қанча хўжаликларда пахтадан мўл ҳосил тулашга эришилди.

ОҚҚҲҲ РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

Бироқ умуман олданда район хўжаликларидо аҳоли яхши эмас. Район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотларининг қишлоқ хўжалигига раҳбарлигида қатор жиддий камчиликлар бор. Улар хўжаликни ишнинг қўйилиши билан раҳбарлик қилмадилар, ишнинг барбод бераётган қондилар билан муроосазлик қилдилар. Район колхозлар эконоомикасини кўтаришига, уларни рентабель хўжаликларга айлантиришга, бригадаларда хўжалик ҳисобини кенг жорий қилишга етарлича аҳамият бермади. Бунинг натижасида сўнгги икки йил ичиде янги майдонлари белгиланганидан 472 гектар қамалди кетди. Айрим хўжаликларда ямаот ерларини талон-тарож қилишга йўл қўйилди. Бунинг устига энгиллар ҳосилдорлиги ҳам сезиларли оширилмади. Район бўйича икки йилда янги энгиллар тури бўйича берилган план бажарилмади келаяпти. Биринчи хўжаликда ҳам белгиланган план бўйича амаллаб энгил топшириши бажарилмаган.

Ўтган йили район бўйича ўрта ҳисобда ҳар гектар ердан 17,17 центнердан пахта етиштирилди, давлат план бажарилмади қолган эди. Район раҳбарлари ўтган йилги йўл қўйилган хатолардан тегишли хулоса чиқариб олмаганликлари ниҳини ажаблантиради. Ҳозир район колхозларини айлантириш ишлари яхши ишлов берилмаган, ўш босган, чиқиб етган гўзаларни кўп учратилди. Бир қанча карта-ларда қатор оралирга ишлов бериш тўхтаб қўйилган. Машина теримида тайёрларлик қоничарез аҳолида. Бир қанча колхозларда тош-тороулар, ҳирмонлар тайёрланмаган. Бу ҳақда делегатлардан «Озод» колхозни раиси Б. Раҳмонова, Қуйибеш номи колхоз партия ташкилотининг секретари Т. Чинибеков ўртоқлар гапирдилар.

Жамоат чорвачилигини ривожлантириш масаласига ҳам райком жиддий эътибор бермаган. Бу муҳим ишга раҳбарлик юзани бўлганлиги оқибатида район бўйича ҳозир мажбуриятда 465 бош қора, мол, 91 она чўча ва бир марта болалардан чўчалардан 394 бош етишмайди. Ҳар юз бош сизгидан

39 бузоқ, юз бош она чўчадан 976 чўча, юз совиқдан 75 кўзи олинди, холос. Бунинг устига чорвачиликнинг нобуд бўлиши ва хўжалик ички заруратларига сўғийиб, ички кўрсаткич жуда юқори. Воронцов номи, Қуйибеш номи, Ленин номи колхозларда ва «Оққўрғон» совхозидо ана шундай камчиликлар кўп.

«Оққўрғон» совхозининг директори И. Анромов ва бошқа делегатлар район партия комитетининг секретарлари хўжаликни ривожлантириш юзасидан коммунистлар, новаторлар тақдирлари, янги-янги қўйилган танқидлардан тегишли хулоса чиқариб, ишда жиддий бурйилди ясамаётганликларини конкрет фактлар асосида кўрсатдилар.

Конференция район партия ташкилотлари, жумладан райком ишлари ахирилди қаратилган қарор қабул қилди ва район партия комитетининг янги составини ҳамда область партия конференциясига делегатлар сайлади.

Район партия комитетининг бўлиб ўтган пленуми И. Каримов, П. А. Кабачков, М. Турсунова ўртоқларини райком секретарлари қилиб сайлади.

Унумли ва сифатли ишлашда бошқаларга ўрнак бўлаётган пешақамлар қатори кун сайин кенгаётир. Исмоил Раҳимқўлов бошчилигидаги коммунистик меҳнат бригадаси, ана шу фахрли номи олиш учун курашяётган Борис Тюков бошлиқ слесарлар бригадаси топшириқни 150 процентдан бажариб, мусобақадда пешақамлик қилишляпти. Улар тайёрлаётган маҳсулот яхши сифат билан қабул қилинаётир. Кочегар Турсунобай Эрматов, пайвандовчи Уктам Бекмуродов, тикловчилардан Усмон Жуманов, Абдуғофур Урайидов ва бошқа ўғиллар ёш металлургия меҳнатда коммунистик мусобақадда бўлиш намуналарини кўрсатишляпти, ҳам унумли ҳам сифатли ишлашляптилар.

Т. УРУНОВ.

ЁШ МУТАХАССИСЛАР САФИ ЯНАДА КЕНГАЙДИ

Шу йил 30 июль кунин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси янги Программасининг проекти, 5 августда КПСС Уставининг проекти аъло қилинди. 6 августда эса Германия «Восток-2» космик кемасида фаога парвоз қилиб, бутун дунё халқларини ҳайратда қолдириди. Бир ҳафта ичидо ана шундай оламшумул-тарихий воқеалар содир бўлди. Ҳаётимизнинг ҳар бир кунини янгилик-янги ютуқларга бой.

Партияимизнинг бундан 42 йил илгари қабул қилинган программаси тўла-тўқис амалга оширилди. СССР дунёда энг қудратли давлат бўлиб қолди. Социализм давлатининг муваффақиятлари дунё халқларига аён.

Социализмнинг кучи партияимизнинг яқинда аъло қилинган янги Программаси проектида аққол кўриноб турибди. Фикримизнинг далили учун биргина Ўзбекистон республикасини олайлик, унинг фақат бир соҳаси — олий маълумотли мутахассис кадрлар етиштириш соҳасига назар ташлайлик.

Маданият ва халқ маорифи соҳасидаги ютуқларимизнинг салмоғи шу қадар зўри, бу соҳада республикамиз энг ривожланган капиталистик мамлакатларини ҳам орқад қолдириб кетди.

Маълумки, Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар ҳозирги Ўзбекистон территориясидо бирорта ҳам олий ўғуи юрти йўқ эди. Олий маълумотли мутахассисларга

Иш кунининг қисқариши ва бутун аҳоли турмуш даражасини янада ошиши натижасида ўқийиш истаган барча кишиларнинг олий ёки ўрта махсус билим олишлари учун бизда кенг шартно яратилди. Партия янги Программасининг проектида бу масалага янада қатъи эътибор берилган. Белгусида республикамизда олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, аниқса, ўқув юртларининг кенги ва сиртки бўливлари, шунингдек завод-олий техника ўқув юртлари, халқ университетлари, студиялар, консерваториялар тармоғи кенгайтирилди.

Олий ва ўрта махсус таълим ходимларининг халққа хизмат қилиш доиралари мисли кўрилмаган даражада кенгайди. Коммунизм курувчисининг ахлоқ кодексига содиқ бўлган мутахассислар тайёрлаш уларнинг энг муҳим бурчлари ҳисобланади.

Порлоқ келажакимиз учун, коммунизм учун ҳар қанча меҳнат қилсак, курашсак арийдик.

Ф. НАСРИДИНОВ, Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигини олий ўқув юртлари бошқармасининг инспектори.

МЕНИНГ МУЛОҲАЗАМ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Устави проектининг «Партия аъзолари, уларнинг вазифалари ва ҳуқуқлари» деган бобида ҳар бир коммунистнинг ҳуқуқ ва вазифалари аниқ белгилаб берилган. Орамизда, айрим шахслар ҳам борки, улар ўз хизмат вазифаларидан фойдаланиб, давлат ва жамоат мулкига ҳиёнат қиладилар. Шунинг учун ҳам Уставнинг шу бўлимига «жамоат мулкни гайри-қонуний йўл билан ўзлаштирганларга, давлат маблағининг талон-тарож қилинишига йўл қўйганларга КПСС сафидо ўрин йўқ» деган қўшимча киритилса, мақсадга мувофиқ бўлур эди.

САЙДАШЕВ, Тошкент, 2-юрдик консултация партия ташкилотининг секретари.

Чиноз район маданият уйининг киномеханиси Урол Кудратовин райондаги «Узбекистон ССР 30 йилгичи», «Коммунизм» ва «Энгельс номи» колхоз кишлоқларида яшовчи аҳоли катта хурмат қилади. Урол Кудратов бу кишлоқ хўжалик артели аъзоларига намунали маданий хизмат кўрсатаётир. Суратда: киномеханик Урол Кудратов киноаппаратларини навбатдаги сеансга тайёрламоқда.
Қ. Розиков фотоси. (УзТАГ фотохроникаси).

КАТТА ДАРОМАД

Колхоз боғига кирган кишининг ҳаваси келади. Ҳар бир туп дарахт шундай серхослик, миришқор бобқонларининг меҳнатига, гайратига балли дейсиз. Олма, кўк, шафтоқлар шохини эриги кўтариб турибди.

«Коммунизм» колхоз боғида етиштириляётган хўл мева ва сабабот-позиз маҳсулотлари бутун Янгийер аҳолисини таъминлаб турибди. Ҳозиргача 50 тоннага яқин мева тайёрлов контораси орқали давлатга сотилди.

Колхоз ўз боғидан 150 минг сўм фойда олишни мўлжалламоқда. Бу — ўтган йилги даромаддан 90 минг сўм кўп, демекдир. Колхоз правлениеси боғдорчилик ва уюмчиликка катта эътибор бераётир. Қўламада колхоз боғи 25 гектарга кенгайтирилган эди. Боғдорчилик бригадасида тажрибали боғбон ва соҳибкорлар ишламоқда. Боққа қараётган Навоий Маманазаров, Алимкул Раҳмонкулов, И. Шералиев каби ўртоқлар, айниқса, Гайрат кўрсатишмоқда.

Г. ЮСУПОВ.

Ишчилар севган жой

Кутубхонада доимо намунали тартибни кўрасиз. Китоблар полкалар, шаф ва столларга чиройли қилиб туриб қўйилган. Бу Тошкентдаги 1-ойфаза фабрикасининг кутубхонаси. Унда 14 минг томдан ортиқ китоб сақланмоқда. Шундан 2 минг томга яқини ўзбек тилидаги китоблардир. Бу ерда ой сайин янги китоблар келтирилади туради. Шу йилнинг ўтган ойлари ичиде кутубхона фондига 400 номда янги бадиий китоблар қўшилди. Ишчилар бу ердан хоҳлаган вақтларда газета ва журналларнинг янги сонларини олиб қўйиладилар. Кутубхона обуна бўлган вақтда матбуот сони 60 дан ортиқдир.

Ишчи-хизматчилар ўз кутубхоналарини севишади. Шу сабабли ҳам бу ерда доимий китобхонлар сонининг 1200 кишига етгани беҳиз эмас. Ишчилар орасида китоб дўстлари жуда кўп. Мана, 5-цех ишчиси ўртоқ Т. Шерматов, 3-цех ишчиси Хонимова ва бошқа бир неча ишчиларнинг аъзолик дафтраси. Уларга 100 га яқин ҳар хил китобларнинг лому ёзиб қўйилди.

— Кутубхонанинг асосий вазифаси китоб асраш ва уни китобхонларга берилдиганига иборат эмас, — дейди кутубхо-

на мудри О. П. Бухлеева. — Кутубхона ходимлари ўз китобхоналарида китобга муҳаббат уюштириш, бадиий асарнинг ҳушсиятларини уларга тушунтириш, ёзувчининг тили, асарининг жанри тўғрисида фикр юритишга ўргатишни ўз олдиди.

Бу соҳада кутубхонада диққатга сазовор ишлар қилинмоқда. Деярли ҳар ойда адабий конференциялар, машҳур китобларнинг авторлари бўлган ёзувчилар билан учрашув кечалари ўтказилади.

С. БЕЛИКОВА.

Китобхонлар билан учрашув

Шу йил 23 августда Чирчиқ шаҳар марказидаги кинотеатрда Узбекистон ёзувчиларининг Чирчиқ шаҳар китобхонлари билан учрашуви ўтказилди. Учрашув кечасида шаҳар корхоналари, ўқув юртлари ва турли муассасалардан кўп кишилар қатнашди.

Кечада ёзувчилардан Ҳасан Назир ва Андрей Иванов Узбекистон ёзувчиларининг ҳозирги ижодий йиллари, партиянинг XXII съездида баёнланган янги асарлар устида ишлайётганликлари, шунингдек ўзларининг ижодий планлари тўғрисида гапирдилар.

ШАҲАРЛАРАО АВТОМАТ ТЕЛЕФОН

Қирғизистон ССР алоқа министриликнинг бир гуруҳи инженери П. И. Гришко раҳбарлигида шаҳарлараро автомат телефоннинг оригинал конструкциясини ишлаб чиқди. Министрлик лабораториясида тайёрланган бу янги аппарат шаҳарлараро маркасини станциянинг ёрдамчисиз мамлакатимизнинг истаган қисми билан алоқа боғлаш имконини беради.

Қирғизистон алоқа ходимларининг бу янги ишлари юксак баҳоланди. КПСС XXII съезди очилиши кунига республика пойтахтидаги шаҳарлараро алоқа пунктларида ана шу янги автоматлар ўрнатилди.

ФУТБОЛ ЯНА ҒАЛАБА

23 августда Норвегия пойтахти Ослода СССР ва Норвегия терма футбол командалари ўртасида жаҳон биринчилиги учун саралаш матчи ўтказилди. Учрашувда Совет Иттифоқи футболчилари 3:0 ҳисоби билан ютдилар. Тўплари ҳужумчилардан В. Понедельник, М. Мехки ва С. Метревелиш кириштиди.

СССР футболчилари сўнгги саралаш матчининг 12 ноборда Туркияда ўтказадилар.

КИЧИК ҲИСОБ БИЛАН

Мамлакат чемпионатининг навбатдаги ўйини Тошкентнинг «Старт» футбол командаси «Металлург» (Чимкент) коллектив билан мусобақалашди. Бу ўйинда майдон эгалари 1:0 ҳисоби билан ғалаба қилдилар.

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ АҚШ ҲУКУМАТИГА НОТАСИ

Совет ҳукумати АҚШ ҳукумати га нота юборди. Бу нотада Совет ҳукумати ҳозирги вақтда ГАРБий Берлинда оккупациячилик функцияларини амалга оширувчи АҚШ ҳукуматидан Германия Федератив Республикасининг бу шаҳардаги гайри қонуний ва ивоғорлик ҳаракатларини тўхтатиш учун дарҳол чоралар кўришни талаб қилади.

Нотада айтиладики, «умум герман масалалари» билан шугулланувчи Бонн министри Леммер узоқ вақтдан бери ГАРБий Берлинда иш олиб бориб, у ерда ўз резиденциясини ташкил этган, унинг резиденциясида ҳар хил ивоғорликлар тайёрланмоқда ҳамда Германия Демократик Республикасига ва бошқа социалистик мам-

лакатларга қарши кўпуровчилик ишларига шу ердан раҳбарлик қилинмоқда. ГАРБ давлатлари Германия Федератив Республикасининг ГАРБий Берлинга ҳар хил реваншчиларни, экстремистларни, кўпуровчиларни, жосусларни ва диверсиячиларни юбориши учун саво йўлларидан ҳам фойдаланмоқдалар. Натижада, 1945 йилда эришилган битим қўлоб суратла бўзилди. Бу битимга мувофиқ, ҳаво йўллари уч ГАРБ давлатига ГАРБий герман милитаризмининг кўпуровчилиги ва реваншчилик мақсадлари учун эмас, балки ўз ҳарбий гарнизонларининг ахтиёкларини таъминлаш учун вақтинча ажратилган эди. Германия Федератив Республикаси ҳукмрон до-

ираларининг ГАРБий Берлинда кучайиб кетган кирдиқорлари уларнинг мушаррафлик ва низо туғдириш учун, ГАРБий герман милитаризмининг ва реваншчиларининг фойдасига ГАРБ давлатлари билан Совет Иттифоқини бир-бири билан тўнраштиришга уриниб кўриш учун бу райондаги аҳолини атайин кескинлаштиришга иштирокчиликларидан далолат беради.

Нотада айтиладики, АҚШ ҳукумати Германия Федератив Республикасини маъмуриятининг ГАРБий Берлин ишларига аралашуви га ҳамда шаҳар территориясида халқро ивоғорлик учун фойдаланишига йўл қўйишни давом эттириб, эҳтимол тутилаган оқибатлар учун тўла жавобгарлигини ўз устига олади.

Англия ва Франция ҳукуматларига ҳам шу хил мазмунли ноталар юборилди. (ТАСС).

ГАРБий БЕРЛИН МАСАЛАСИ ТўҒРИСИДА Ж. НЕРУНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ДЕХЛИ, 23 август. (ТАСС). Бош министр Неру бугун Ҳиндистон парламенти шатталари кенгашида ташқи сиёсат масалалари юзасидан мунозараларни ёпар экан, Германия масаласини ва ГАРБий Берлин проблемасини ҳал этиш учун давлат арбобларини учрашшига яна даъват этди. Неру қўшнилари бир жойдан иккинчи жойга юбориш ва урушқонлик руҳидан бенибатлар ўрнига Германия масаласини ҳал этиш учун буюк давлатлар раҳбарларининг учрашувини ташкил этишни ёндашди. Конфликтнинг оқибатлари жуда дахшатли бўлади, деди бош министр, биз унга йўл қўймаслик учун бутун куч-гайратимизни сарф қилмоғимиз керак.

Неру ГАРБий Берлин масаласига тўхталиб, Н. С. Хрущевнинг, ГАРБий Берлиннинг янги ҳаётига сира ҳам аралашмаймиз ва ундаги социал-иқтисодий структурани ўзгартиришга ҳаракат қилмаймиз, деган сўзларини эслатиб ўтди.

ГАРБий Берлин Германия Демократик Республикасининг қалбида жойлашганлигини таъкидлаб, Неру Германия Демократик Республикасини ГАРБий Берлинга келиш-кейтиш устидан контроль ўрнатиш учун қонуний ҳуқуққа эгадир, дед таъкидлади.

Сўнгра Неру айтдики, иккита алоҳида суверен давлат, Германия Демократик Республикаси ва Гер-

мания Федератив Республикасини вузюда келди. Бу давлатларнинг ҳар бири қудратли блокларнинг бири билан боғланган. Неру Ҳиндистон Германия Демократик Республикаси билан яхши муносабатда бўлади, дед утириб ўтди. Биз, деди бош министр, Германия Демократик Республикасини амалда муостақил давлат деб ҳисоблаймиз.

Неру Олер — Нейседаги чегараларни таниш зарур эканлигини айтди. Неру бозини давлатлар, шу думладан ГАРБий Германия Одер-Пейседати чегараларини шу вақтга қадар танмай келётганликларини қайд қилди. Бош министр сўзини давом эттириб бундай деди: Мен шунга ажабланмаганим, бу чегараларни ўзгартириш керак, деган гапларни тез-тез эшитишга тўғри келмоқда.

Бундай йўл тутиш, деди Неру, ҳаффи йўлдир. Бу чегараларни нима учун эътироф этмаслик керак, деди у.

Неру Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикасини бир-бири билан яқинлаштириш мақсадида улар ўртасидаги алоқаларни кучайтиришга даъват этди.

Ҳиндистон бош министри ўз ҳукумати амалга ошираётган бета-рафлик сиёсатини ва ҳарбий блокларда қатнашмаслик сиёсатини таъкидлаганликлари учун парламент депутатларига ташаккур изҳор қилди.

ИСПАНИЯДА ФАШИСТЛАР ТЕРРОРИ

БОНН, 23 август. (ТАСС). Испаниядаги фашист маъмуриятлар бача оппозициячи унсурларга қарши қаттиқ чоралар кўрмоқдалар. Германия социал-демократик партиясининг «Социал демократик пресиденти» деган пресс-бюлетени берган хабарда айтилишича, Басклар мамлакатда фашистлар террори айниқса кучайиб кетди. Шу йил 18 июлдан 31 июлга қадар бўлган вақт ичидеги янги Сан-Себастьян районида испан йишларида юзлаб кишилар қамоққа олинди, турмага солинганлиги маълум бўлиб қолди. Буларнинг қўплари Мадрид яқинидаги ўлим лагерига юборилган.

Пресс-бюлетенининг хабариде айтилишича, социалистлар ва демократлар билан бир қаторда «Басклар мамлакатидеги католикларнинг қўплари ҳам» фашистлар томонидан террор қилинмоқда.

ФРАНЦУЗ АРТИЛЛЕРИЯСИ ТУНИС ТЕРРИТОРИЯСИНИ УҚҚА ТУТДИ

ТУНИС, 23 август. (ТАСС). Тунис-Африк Пресс агентлигининг хабар беришича, Жазоирда жойлашган француз артиллерияси 20 августда Тунис территориясини «шиддатли равишда ўққа тутган».

Агентлигининг хабариде бундай дейлади: Жазоирда жойлашган француз артиллерияси 20 август эрталаб соат 5 дан 25 минут ўтганда Сиди-Юсуф районида Тунис территориясини шиддатли равишда ўққа тутди. Ана шу районнинг турли пунктларига 60 га яқин снаряд тушди.

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

Тошкентдаги КУБИШЕВ РАЙОН ПИШТОРГИ озик-овқат товарлари сотувчилар тайёрлайдиган 2 ОЙЛИК КУРСГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

7-10 синфини тамомлаган кишилар имтиҳонсини қабул қилинади.

Ўқини 1 сентябрдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: 1 Май кўча 28-уй (2, 3-трамвай, 3, 4-троллейбуснинг «Пушкин кўчаси» останковаси).

«УЗОПТАЛАНТЕРЕЯ» РЕСПУБЛИКА БАЗАСИГА бухгалтерлар, плановик-экономист, юрчи ишчилар, қоролулар, дворян, стропальщиклар отборчиликлар ва экспедитор

керак

Мурожаат учун адрес: Тошкент-46, Жоми кўча, Магазин манзу проезд (10-автостанция «Мебель фабрикаси» останковаси).

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ УЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИГА склад ишчилари, водопроводчи слесарь

керак

Адрес: Тошкент шаҳар, Заводская кўча, 35-уй.

Уста Ширин кўчаси, 75-уйда турувчи Алим Шокриевнинг Собир Раҳимов кўчаси, Шахтинский проезд, 83-уйда турувчи Озод Хонжаровна Раҳимовнадан ажралиш ҳақидаги иш Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

М. Горький кўчаси, 1-тупик, 48-а уйда турувчи Рафат Ҳасанович Клевлевнинг Боронисия кўча, 5-уй, 4-қаватда турувчи Роза Хусановна Клевлевнадан ажралиш ҳақидаги иш Тошкент шаҳар, Куйбисев район халқ судида кўрилади.

Уйғур кўчаси, 183-уйда турувчи Қодир Алимовнинг Маориф кўча, Богмуча проезд, 25-уйда турувчи Раъно Алимовна Нимоловнадан ажралиш ҳақидаги иш Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

АФГОНИСТОН ХАЛҚИНИНГ БАЙРАМИ

КОБИЛ, 23 август. (ТАСС). Бугун Афғонистон мамлакат мустақиллигининг 43-йиллигининг байрами қилинмоқда. Афғон халқи 42 йил муқаддам чет ўл империалистларнинг ўз ватани тупроқларини ҳайдаб чиқариб, мустақил тараққиёт йўлига қадам қўйган эди.

Ана шу йиллар мобайнида Афғонистонда кўп ўзгаришлар бўй берди. Биринчи беш йиллик планини амалга оширилганлиги ҳамда иккинчи беш йиллик план тайёрланганини маълум қилди.

данган журналистлар совет Иттифоқининг муваффақиятлари ва иш намоиш қилувчи навиёлон эконатлари билан таништирилди.

Традицияга мувофиқ, Афғонистон ҳукумати афғон халқининг байрамда қатнашиш учун турли мамлакатлардан маданий ва спорт делегацияларини қачқил қилди. Ҳозиргача Совет Иттифоқини ва Ҳиндистондан артистлар ҳамда спорт журналистлари учун делегациялари етиб келди. Улар 20-23 августда Кобида 6 та махорат конференциясига тўп-ларини кўрсатдилар.

ШИМОЛИЙ РОДЕЗИЯДА АҲВОЛ

ПАРИЖ, (ТАСС). Шимолий Родезияда вазият ҳамон кескинлашиб бормоқда. Ўзига мажбуран қабул қилинган ва мустамлакачиларнинг ҳукмронлигини абадийлаштириб қўйдиган янги конституцияни қатъиян рад этаётган ана шу протекторат аҳолиси қарши инглиз мустамлакачи маъмуриятини жазо чораларини кўрмоқдалар.

Жанубий Родезияда қуруқликдан қўшнилари ва азияти келтириб турилибди. Франс Пресс агентлиги мухбирининг Лусададан хабар беришича, Лулаула вилоя-

тига мададиор мустамлакачи қўшнилари юборилган. Шимолий Родезиядаги африкаликлар жаза отдрларининг юришига ҳалақат бериш мақсадида йўллари тўсиб қўймоқдалар, телефон симларини узиб ташламоқдалар.

Қўшни Шимолий вилоятда африкаликлар билан полициянинг тўқнашуви натижадада кўп киши ирарол бўлган. 400 киши қамоққа олинган. Ғалаба кўтарилган район устида самолётлар соқиллик қилиб умқоқда. Жуда кўп қуролли тўқнашулар бўлиб турибди.

ТУРИСТ ТААССУРОТЛАРИ

Яқинда Тошкент ва Чирчиқ шаҳарларидаги завод-фабрикалардан йилгилган ўтга кишидан иборат бир гуруҳ туристлар Германия Демократик Республикасига саёҳатга отландилар. Виз тушган поезда Польша территориясини орқали ўтиб, Германия Демократик Республикасининг пойтахти Берлинга етиб келди. Немис дўстларимиз билан оқиб қўйилди, билан самимий кутиб олдилар. Саёҳатимиз программаси бўйича дастлаб Вернигероде шаҳрига боришимиз керак.

Ҳаво салқин. Автобус деразасидан кираётган оромбахш шабада соқиларининг билан ўйнашади. Пул-булак қалин ўрмонзордан қичиб, бир хил тинда қурилаган қатор уйлари кўрасиз. Карнакарта экинзорларида немис дехқонлари бола-чақалари билан меҳнат қилишмоқда. Кўчаларнинг икки бетиде қизариб пинган тилос дарахтлари мавж уриб турибди.

Хўшманзара Гарц тоғларини кесиб ўтиб Вернигеродега келиб тўхтадик. Бу ердаги Георгий Димитров номи катта паркига жойлашган дам олиш уйида немис ишчи-хизматчилари, шахтёрлар билан бўлган қизгин суҳбат хотирамизда узоқ вақт сақланади. Дўстларимиз социализм кўриш соҳасида эришаётган муваффақиятлари, тивчлик учун кураш йилидаги ҳаракатларини ҳайрон билан гапириб бердилар. Бу ишда Совет Иттифоқи билан қилинаёт-

ДўСТЛАР ЮРТИДА

ган ҳамкорликнинг самарали натижалар бераётганлигини алоҳида таъкидладилар.

Шаҳардаги ёгондан ўйиб ишланган қадимий уйлар, феодализм музейи ва бошқа тарихий ёдгорликлар билан яқиниб танидик.

Вернигеродедан сўнг ўрмонлардан ўтиб Веймар шаҳрига келдик. Немис халқининг буюк фарзандлари Гете, Шиллер ва Хердерлар ижод этиб, улмас асарлар яратган шаҳар... Бу шаҳар, аксарини, Германия тарихида феодалий саҳифаларига ҳам эслатади. Этте-терт деган жой бор. 1934 йилда немис фашистлари томонидан қу-

рилган Бухенвальд қамоқ лагери шу ерга жойлашган. Жуда кўп мамлакатлардан ҳайдаб келинган юз минглаб маҳсусларни фашистлар шу ерда қийиб ўлдирганлар, осланлар. 1944 йилда немис ишчилар синфининг доҳис эрист Тельман ҳам шу лагерьда ўлдирилган. Сўнгра фашистлар томонидан негиз қилинган.

Лагерь территориясини қисман илгарини ҳолига сақланган бўлиб, у ерда концентрацион лагернинг қўрқонлари учун қардошлик қабристонини қурилган. Бу ерда бўлган киши фашизмнинг қонли ишнини эслаб, ҳушёр бўлиш,

ТУРИСТ ТААССУРОТЛАРИ

тинчлик учун курашни бўшаштирмаслик учун қатъий аҳд қилди.

ГДР нинг Йирк саноят маркази, халқро ярмаркалар, музика ва спорт шаҳри бўлган Лейпциг ҳам бундик. 1813 йилда бу шаҳар ёнида Россия, Австрия, Пруссия ва Швеция иттифоқи қўшнилари Наполеон армиясини тор-мор қилишганлар. Пирамида шаклида иланган «Бетта народов» («Халқлар жағли») ёдгорлиги ана шу қонли жанг хотирасини эслатади.

Владимир Ильич Ленин 1900 йилда эмгрантлик вақтида Лейпцигга йаган. Халқлар доҳис шу ерда Бутунроссия марксистларининг революцион газетаси «Искра»нинг фаолиятига раҳбарлик қилган. Ҳозир Руссепитрассе кўчасида «Искра» газетасининг би. хона-музей бор.

1933 йил Лейпцигга Германия Компартияси ва ишчилар синфинга қарши ивоғорлик суди ўтказилган. Бу суд Рейхстаг ёғини юзасидан ноҳақ айбонган коммунистлар устидан қилинган фашистик суд эди. Биринчи айбдор сифатида Болгария халқининг доҳиси Георгий Димитров бу ерда келтирилди. Г. Димитров суд вақтида ўзининг букиямас иродаси, Уткир ҳаққоний сўзлари билан немис фашистларининг ҳақиқий башарасини, найрағларини очиб ташлади. Суд олиб борилаган бую ҳозир музейга айлантирилган. Музейда суд процесси ўтказилган эди. Димитровнинг ўша пайтдаги костюми, тубоқаси, кўз ойнаги ва

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»

4-БЕТ, 25 АВГУСТ, 1961 ЙИЛ.

Суратда: Берлин шаҳридаги Сталин аллеяси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Р. 01062.

Тошкент, «Права Востока» кўчаси, 28. РЕДАКЦИЯ БҒЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиш бўлими — 136, Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноят ва транспорт бўлими, Маданият бўлими — 34048, 132. Секретариат — 34806, 115. Махаллий ахборот бўлими — 29040, 50. Ҳатлар бўлими — 34048, 156. Эълонлар бўлими — 28142.

«Қизил Ўзбекистон», «Права Востока» ва «Ўзбекистон сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Нашр. В. 1667.